

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/623/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614202670
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7614202670.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Alexandra Husivargu a JUDr. Gizely Majerčákovej v právnej veci navrhovateľa : Profi Credit Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, proti odporcovi : Š. K., bytom v N., L. XXX/XX, v konaní o 1.743,60 € s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 4 C 37/2014-28 zo dňa 24.4.2014

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len súd prvého stupňa alebo len súd) rozsudkom označeným v záhlaví zamietol návrh navrhovateľa a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak o návrhu, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia istiny vo výške 1.743,60 €, predstavujúcej neuhradené splátky úveru, vrátane úroku z úveru, zmluvnej pokuty vo výške 0,065% denne z jednotlivých splátok úveru a úroku z omeškania vo výške 3,275% ročne z jednotlivých splátok úveru za obdobie od 19.10.2010 do zaplatenia.

Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že dňa 9.9.2010 účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 1.500 €, ktorý sa odporca zaviazal zaplatiť v 36 mesačných splátkach po 85,15 €, teda celkovo sa zaviazal zaplatiť úver a úroky vo výške 3.065,40 €. Ročná sadzba úroku bola dohodnutá vo výške 70% a RPMN úveru bola stanovená vo výške 68,44% pri priemernej hodnote RPMN platnej ku dňu podpísania zmluvy vo výške 47,39 %. Účastníci dohodli aj odplatu za poskytnutie služby odkladu splatnosti splátok revolvingového úveru vo výške 222,95 € a za poskytnutie služby odkladu splatnosti splátok revolvingového úveru vo výške 135,12 € v prípade, že dlžníkovi bude revolving poskytnutý. Podľa článku 14 bod 1 Zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profi Credit Slovakia, s.r.o. pre prípad omeškania dlžníka s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,065% z dlžnej sumy za každý deň omeškania, t.j. 23,725% ročne. Uvedené zmluvné dojednania neboli podpísané účastníkmi konania. Z karty klienta - odporcu súd zistil, že tomuto bol reálne vyplatený úver v celkovej výške 1.277,05 € z poskytnutého úveru 1.500 €, keďže navrhovateľ si stiahol z úveru poplatok za poskytnutie úveru vo výške 222,95 €. Odporca na úhradu úveru zaplatil 1.321,80 €. Žalovaná

suma 1.743,60 € predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú mal odporca v zmysle zmluvy zaplatiť titulom úveru a úrokov z úveru v celkovej výške 3.065,40 € a sumou, ktorú uhradil vo výške 1.321,80 €.

Právny vzťah zo zmluvy o úvere medzi účastníkmi konania súd posudzoval ako vzťah spotrebiteľského charakteru, založený zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 9.9.2010 a na právne posúdenie veci preto aplikoval ustanovenia §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 2 zákona 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 39 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že odporca mal navrhovateľovi zaplatiť 3.065,40 €, z čoho poskytnutý úver činil 1.500 € a odplata predstavovala 1.565,40 €, t.j. odplata za úver presahuje 100% poskytnutého úveru. Súd túto odplatu považoval za odporujúcu dobrým mravom a zároveň aj za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov za druhý štvrtrok 2010 (štvrtrok predchádzajúci poskytnutiu úveru) u spotrebiteľských úverov vo výške do 1.500 € s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov, ktorá predstavovala 47,39%, pričom ročná percentuálna miera nákladov úveru poskytnutého odporcovi, t.j. 68,44% túto priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov značne prevyšuje. Konštatoval ďalej, že aj ročná úroková sadzba úveru vo výške 70% značne prevyšuje priemerné úrokové miery bánk zistené z internetovej stránky Národnej banky Slovenska, pričom v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka odplata nesmie podstatne presahovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval dohodnutú odplatu za dohodu v rozpore s dobrými mravmi, a teda v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú, z ktorého dôvodu nárok navrhovateľa, čo do zaplatenia istiny 1.743,60 € zamietol s poukazom na skutočnosť, že odporca úver po odrátaní úroku v celom rozsahu už uhradil (úver mu bol poskytnutý vo výške 1.277,05 €, pričom na jeho úhradu zaplatil 1.321,80 € - poznámka odvolacieho súdu). Podľa záveru súdu teda navrhovateľ má nárok iba na zaplatenie poskytnutého úveru bez úrokov a bez poplatkov. Zamietol návrh na začatie konania aj čo do zaplatenia zmluvnej pokuty po zistení, že dohoda o zmluvnej pokute nebola uzavretá v písomnej forme, keďže je obsiahnutá iba v zmluvných dojednaniach, ktoré nie sú podpísané účastníkmi konania. Keďže suma, ktorú navrhovateľ poskytol odporcovi titulom úveru, bola odporcom aj uhradená, návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu účastníkom nepriznal, keďže navrhovateľ v konaní nebol úspešný a úspešný odporca nežiadal náhradu trov konania priznať.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. a z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ O.s.p. a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd návrhu v celom rozsahu vyhovie a zaviazal odporcu aj na zaplatenie trov celého konania, alternatívne navrhol zrušiť rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Za nesprávny považuje postup, aby sa odplata za požičanie peňažných prostriedkov na dobu viac ako jeden rok porovnávala v absolútnom vyčíslení s hodnotou úveru. Rovnako nie je podľa jeho názoru v súlade so zákonom ani to, aby cena plnenia (v tomto prípade odplata za požičanie peňažných prostriedkov) predstavovala neprijateľnú zmluvnú podmienku. Namietal, že súd v rozpore so zákonom výšku úrokov porovnával s úrokovými sadzbami bánk. V zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy sa neporovnáva len s odplatami bánk, keďže zákon výslovne určuje, že odplata sa posudzuje podľa odplaty obvyklej na finančnom trhu. Finančným trhom nie je výlučne bankový sektor a zákon nepoužíva ani pojem odplata bánk. Poukázal ďalej na skutočnosť, že maximálna výška odplaty za spotrebiteľské úvery v období do 10.6.2010 stanovila pre rovnaký typ úveru, ako bol poskytnutý odporcovi, maximum 76%. Podľa nariadenia vlády 238/2008 Z.z. bola maximálna výška odplaty pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 16.5.2010 do 15.8.2010 vo výške 76%. V období bezprostredne nadväzujúcom na toto obdobie, kedy bola uzavretá zmluva, t.j. 9.9.2010, nemohlo dôjsť k situácii, že by už táto odplata bola neprímeraná. Za nesprávne preto považuje závery súdu o neplatnosti dohody o výške odplaty za úver. Namietal rovnako aj záver súdu o neplatnosti dohody o výške úrokov z úveru. Nesúhlasil ani so záverom súdu o nedostatku písomnej formy dohody o zmluvnej pokute. Poukázal na to, že zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere, kde sú obsiahnuté ustanovenia o zmluvnej pokute, nepredstavujú samostatný dokument, oddelený od zmluvy o revolvingovom úvere. Zmluvné dojednania sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a podpisom tejto zmluvy bola zachovaná podmienka dojednania zmluvnej pokuty v písomnej forme. Zo všetkých týchto dôvodov považoval rozsudok za vecne nesprávny.

Odporca zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§205 ods. 2 písm. a/, c/, d/, f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21.4.2015 o 13.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 14.4.2015 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 156 ods. 1, 3 O.s.p.

Navrhovateľ namietal odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/,c/,d/ a f/ O.s.p., t.j. v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti dojednania úrokov z úveru (predstavujúcich odplatu za poskytnutý úver) a zmluvnej pokuty z dôvodov, ako ich výstižne uviedol súd prvého stupňa a na ktoré odvolací súd v podrobnostiach odkazuje.

K odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd uvádza nasledovné :

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu (§ 41 Občianskeho zákonníka).

Úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky alebo pri poskytovaní úveru predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Dohodnuté úroky je potrebné odlišovať od úrokov z omeškania, na ktoré

má veriteľ zo zákona právo, ak sa dlžník dostal do omeškania s peňažným plnením (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri pôžičke alebo úvere dojednať úroky, ktoré sú teda predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012 sp.zn. 5 Cdo 26/2011).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že dohodnutá výška úrokov z úveru 70% ročne podstatne prevyšuje úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase uzavretia zmluvy, t.j. v septembri 2010 (11,04% ročne - poznámka odvolacieho súdu), z ktorého dôvodu je táto dohoda v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že dojednaná odplata za úver pozostávala výlučne z úrokov z úveru, ako táto skutočnosť vyplýva z uzavretej zmluvy, správny je záver súdu prvého stupňa, že dohodnutá odplata za úver je dohodou, t.j. právnym úkonom, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka je táto dohoda neplatná.

Z vyššie uvedených dôvodov je správny záver súdu prvého stupňa, v zmysle ktorého navrhovateľ má nárok iba na zaplatenie sumy poskytnutého úveru 1.277,05 € a nemá nárok na zaplatenie úrokov z úveru, prípadne ďalších poplatkov. Vzhľadom na skutočnosť, že odporca zaplatil titulom poskytnutého úveru sumu prevyšujúcu 1.277,05 €, rozhodol súd prvého stupňa vecne správne, ak návrh na zaplatenie 1.743,60 € zamietol ako nedôvodný.

Pokiaľ navrhovateľ argumentoval tým, že v skutočnosti poskytol odporcovi úver vo výške 1.500 € a z tohto v rámci započítania bol uhradený poplatok vo výške 225,95 €, súd prvého stupňa vyhodnotil aj toto zmluvné dojednanie o výške poplatku za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku a odporujúcu dobrým mravom, z ktorého dôvodu navrhovateľ nemá nárok na jeho zaplatenie, a teda započítanie do sumy úveru nebolo dôvodné a správne vychádzal výlučne z reálne poskytnutej sumy úveru 1.277,05 €.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi účastníkmi konania dňa 9.9.2010 už nebolo účinné nariadenie vlády 238/2008 Z.z., ktoré bolo zrušené s účinnosťou od 11.6.2010 zákonom 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, a preto v prejednávanej veci uplatnenie vyššie uvedeného nariadenia neprichádza do úvahy. Priemerná hodnota RPMN pre spotrebiteľské úvery vo výške do 1.500 € s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov, poskytnutých v III. štvrtroku 2010 (v období uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi účastníkmi konania) predstavovala 44,57 %, pričom v porovnaní s RPMN v zmysle zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania, t.j. 68,44 % výška tejto odplaty podstatne prevyšuje priemernú hodnotu RPMN, a teda nepochybne je rovnako v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že vychádzajúc z výšky dohodnutého úveru 1.500 €, dojednanej splátky 85,15 € mesačne a doby splácania 36 mesiacov RPMN v skutočnosti predstavuje 70 % a celkovo splatená suma 3.065,40 € (pre výpočet použitá kalkulačka RPMN pre spotrebiteľský úver, prístupná na internete - poznámka odvolacieho súdu).

K námietke navrhovateľa o nepreskúmateľnosti rozhodnutia v časti porovnávania odplaty za úver s odplatami bánk odvolací súd poukazuje na ust. § 53 ods. 6 Obč. zák., ktoré súd v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval, na toto ustanovenie aj odkázal a v zmysle tohto ustanovenia v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy súd pri posudzovaní primeranosti odplaty prihliadal najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov nebolo možné navrhovateľovi priznať úrok z úveru, ktorý predstavuje odplatu za úver tak, ako o tom správne rozhodol súd prvého stupňa.

Nedôvodné sú odvolacie námietky navrhovateľa aj v časti nepriznania zmluvnej pokuty, keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané uzavretie dohody o zmluvnej pokute v písomnej forme v zmysle ust. § 544 ods. 2 Obč. zák..

Zmluvnú pokutu účastníci si nedojednali v úverovej zmluve, ktorá je účastníkmi podpísaná, ale táto je uvedená iba v Zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profi Credit Slovakia, s.r.o., ktoré však nie sú podpísané účastníkmi konania. Takto nie je splnená podmienka písomnej formy dohody o zmluvnej pokute, z ktorých dôvodov nebolo možné odporcu zaviazat' na zaplatenie zmluvnej pokuty. Listina s dojednaním zmluvnej pokuty teda nie je podpísaná ani navrhovateľom ani odporcom, ako to tvrdí navrhovateľ vo svojom odvolaní.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že podpisom úverovej zmluvy sa Zmluvné dojednania spoločnosti Profi Credit Slovakia, s.r.o. nestali automaticky súčasťou zmluvy a tým nie sú záväzné pre zmluvné strany.

Obchodný zákonník v ust. § 273 ods. 1 uvádza, že časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“), vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené. Úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku však podobné ustanovenie ako v § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka neobsahuje, okrem ust. § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka v prípade poisťovnej zmluvy. Časť zmluvy, uzavretá podľa Občianskeho zákonníka, preto (okrem poisťovnej zmluvy) nemôže byť určená púhym odkazom na VOP. Rovnako tento záver platí aj o zmluve spotrebiteľskej, ktorá je svojou povahou zmluvou občianskoprávnou.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v ostatných prípadoch zmlúv uzavretých podľa Občianskeho zákonníka (vrátane spotrebiteľskej zmluvy) je vylúčené, aby sa všeobecné zmluvné podmienky bez ďalšieho stali súčasťou zmluvy. Z toho preto plynie, že v prípade, pokiaľ zmluvné strany sa dohodnú na tom, že pre daný zmluvný vzťah sa budú aplikovať dojednania obsiahnuté vo VOP, tieto sa nemôžu bez ich podpísania zmluvnými stranami stať súčasťou zmluvy, preto pre dodržanie podmienky písomnej formy zmluvy je nutné, aby takéto VOP boli účastníkmi zmluvného vzťahu podpísané.

V prejednávanej veci Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profi Credit Slovakia, s.r.o. neboli zmluvnými stranami osobitne podpísané, preto sa nestali súčasťou zmluvy, ako sa mylne domnieva navrhovateľ.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhovateľ teda nemá ani nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty tak, ako to správne uzavrel aj súd prvého stupňa.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie navrhovateľa z hľadísk namietaných odvolacích dôvodov neopodstatnené, a preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania účastníkov, podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p..

Navrhovateľ bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto právo na náhradu trov konania, úspešnému odporcovi trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.